

A Bonni tekercstől a Japán kapuig

Záborszky Gábor művei a Pandora Galériában

A hetvenes évek közepe táján, amikor Záborszky Gábor diplomát kapott a Magyar Képzőművészeti Főiskola festő szakán, majd posztgraduális képzés keretében a grafikai és murális technikákat tanulmányozta, a művészet helyzetéről folytatott beszélgetésekben, írásbeli polémiákban két tétel tért vissza újra és újra. Egyrészt a táblakép halálát jósolta az eszmecserében résztvevők egyik fele, másrészt a képzőművészeti műfajok közötti közeledés, sajátos, gazdag művészi termés táptalajául szolgáló határterületek kialakulásának szükségességét. Magyarországon ettől természetesen sem a „képcsarnoki” bilduskafestés nem szűnt meg, sem a művészetpolitika nem változtatott elvein. A „szakma” és a közönség részéről is egyre nagyobb figyelmet kaptak azonban azok a kísérletek, amelyek elsősorban az iparművészetből kiindulva az anyag, a megmunkálás törvényszerűségeit hangsúlyozva újították meg a magyar képzőművészetet.

Volt ebben természetesen divat is, meg görcsös igyekezet a korszerű jelzők kiérdemelésére, ahogyan a nyolcvanas évek új festészetében is több volt olykor a füst, mint a láng. Manapság már senki nem beszél a táblakép haláláról, igaz, az új vadakról sem. Sem az avantgarde, sem a posztavantgarde nem varázsszó többé. Az azonban éppen mostanában kezd kiderülni, kik is voltak azok, akik annak idején nem pusztán kalandvágyból, hanem a

Záborszky Gábor a Pandora Galériában

A szerző felvétele

felfedezés, értékteremtés őszinte vágyától vezetve indultak határátlépő útjaikra.

Záborszky útja az 1979-es *Határesetek* vagy az 1980-as *Plasztikus képek, képszerű plasztikák* című tárlatoktól logikus módon vezetett legújabb, a Pandora Galériában Karácsonyi kapuk című tárlatán bemutatott művei felé. Ahogyan indulásakor, most is az anyagok – a papír rugalmassága, hajlékonysága, puhasága és a fal, pontosabban a teret határoló vakolatréteg fakturális sajátosságai – inspirálják. Ezzel egyrészt mintegy a korábbi évek dombornyomásos grafikáiban és fából, vá-

szonból, földből készült plasztikus képeiben felvetett gondolatokat boncolgatja tovább, másrészt az új technikai megoldások új tartalmi szempontokat is fölvetnek. A kiindulópontot jelentő nedves papírmassza a száradás, a hajtogatás-tekerceselés eredményeként tekercsekké és kapukká alakul. A nyers felületek önmagukban, az árnyalataikkal, fakturális hatásaikkal a teremtés gesztusának szépségét hirdetik, a művészet és az anyag, a művészet és a természet közötti viszony termékenységét. A felületen megjelenő arany azután mintegy kiemeli a művet a konkrét térből és időből, hogy

üzenetének érvényességét a mozaikkal borított apszisokhoz hasonlóan kitágítsa.

Az első tekercskép 1994-ben keletkezett, amikor Záborszky Bonnban dolgozott a város ösztöndíjasaként. A *Bonni tekercset* és *A nap házat* azután jó féltucatnyi mű követte 1995-ben. Kettő közülük, a *Japán kapu* és a *Tisztelet Japánnak* címével is jelzi, hogy Záborszky művészetét a keleti kultúrák iránti érdeklődése is meghatározza. Pontosabban: maga is a természettel, a tradíciókkal ma is harmonikus kapcsolatban élő ember módjára hozza létre műveit.

P. Szabó Ernő